

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เทศบาลตำบลชะอวด

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment:) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2556 เป็นต้นมา ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2561 ให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้ามาประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ช.กำหนด ซึ่งในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2567 การป้องกันการทุจริตคือการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานและผู้บริหารทุกคน เป็นเจตจำนงขององค์กรที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในเทศบาลตำบลชะอวด โดยใช้แนวทางปฏิบัติตามคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งจัดทำโดยงานนิติการและการพาณิชย์ สำนักปลัดเทศบาล อันจะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชะอวดจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสจะประสบปัญหาจะน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

งานนิติการและการพาณิชย์

สำนักปลัดเทศบาล

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

ระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริต

ตารางที่ ๑ รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยง

เหตุการณ์/โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 - *(เทศบาลตำบลชะอวด “ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558”)*		✓
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ - การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎหมาย และให้บริการตามภารกิจของหน่วยงาน		✓
การจัดซื้อจัดจ้าง - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล - การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิดประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า		✓
การบริหารงานบุคคล - ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมิน ความดีความชอบ การแต่งตั้ง โยกย้าย การดำเนินการทาง วินัย		✓

หมายเหตุ : Known Factor ความเสี่ยงที่เคยเกิด คาดว่าจะมีโอกาสเกิดซ้ำสูง หรือมีประวัติอยู่แล้ว

Unknown Factor ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์
 ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

๑.ให้นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๑ มาแยกเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 - *(เทศบาลตำบลชะอวด “ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558”)				
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ - การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎหมาย และให้บริการตามภารกิจของหน่วยงาน	✓			
การจัดซื้อจัดจ้าง - การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล - การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิดประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า	✓			
การบริหารงานบุคคล - ความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การประเมิน ความดีความชอบ การแต่งตั้ง โยกย้าย การดำเนินการทาง วินัย	✓			

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

๑. ค่าความเสี่ยงรวม คิดจากระดับ ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบโดยมีเกณฑ์ ดังนี้

๑.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังมีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ (MUST) หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่มีอยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ (SHOULD) หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตค่าของ SHOULD คือค่าที่อยู่ในระดับ ๑

๑.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบมีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internet Process หรือกระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง
(ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix))

ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็นการเฝ้า ระวัง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง)
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 - *(เทศบาลตำบลชะอวด “ไม่มีความเสี่ยง การทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจาก หน่วยงาน ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558”)	-	-	-
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	๒	๑	๒
การจัดซื้อจัดจ้าง	๒	๑	๒
การบริหารงานบุคคล	๒	๑	๒

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

๑. ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมิน
การควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ
(คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการจะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน
องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ
ผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่ายมีผลกระทบ
ถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ไม่มีความเข้าใจ

ตาราง ๔ แสดงผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ.2558 - *(เทศบาลตำบลชะอวด “ไม่มีความเสี่ยงการ ทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจาก หน่วยงาน ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558”)	-	-	-	-
การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตาม ภารกิจ	ดี	✓		
การจัดซื้อจัดจ้าง	ดี	✓		
การบริหารงานบุคคล	ดี	✓		

มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

ลำดับ ที่	ความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงหมายเหตุ
1.	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 - *(เทศบาลตำบลชะอวด “ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงาน ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558”)	- เทศบาลตำบลชะอวด “ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงาน ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558”	- เทศบาลตำบลชะอวด “ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบน ในกระบวนการงานอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากหน่วยงาน ไม่มีภารกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558”
2.	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	-การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของ การอนุมัติ อนุญาต	- นโยบายผู้บริหารสร้างมาตรฐานความโปร่งใสป้องกันการทุจริต ในการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ - ศึกษารวบรวม กฎ/ระเบียบ/มติ/แนวทางการอนุมัติงบประมาณ โครงการต่างๆ - ศึกษาหลักเกณฑ์การให้การสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมต่างๆ - ติดตามผล และปรับปรุงผลการดำเนินงาน

ลำดับ ที่	เหตุการณ์/โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงหมายเหตุ
3.	การจัดซื้อจัดจ้าง	- การเอื้อประโยชน์ในการจัดซื้อจัดจ้าง	- ดำเนินงานตาม “พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐” อย่างเคร่งครัด โดยเปิดโอกาส ให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมใน กระบวนการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กร ได้ โดยอย่างน้อยต้องเปิดเผยข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของ สสพ. หรือในกรณีที่มี โครงการจัดซื้อจัดจ้างสำคัญ และอยู่ในกระแสมความสนใจของสังคม โดยมีเครื่องมือ สำคัญ คือ ข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) หรือสัญญา คุณธรรม ซึ่งเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนที่ ได้รับการ คัดเลือกเข้ามาเป็น “ผู้สังเกตการณ์” (Observer) ได้ - ดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการ จัดซื้อจัดจ้าง ของ สสพ. ที่ประกาศใช้ - ดำเนินงานตามหลักการกระบวนการทำงานใหม่สำหรับ ระบบพัสดุ ระบบการเงินบัญชี และระบบงบประมาณ - มีการประเมินความเสี่ยงและป้องกันความเสี่ยงโอกาส ในการเกิดการทุจริตในทุกครั้งที่มีการ จัดซื้อจัดจ้าง
4.	การบริหารงานบุคคล	- การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน	- ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ - ดำเนินการสรรหาบุคคลให้เป็นไปตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ - มีคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ - จัดกิจกรรมฝึกอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย หนังสือ สั่งการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลกิจกรรมให้ความรู้ เกี่ยวกับวินัยพนักงานฯ

